

Til Fondsbestyrelsen
EUIL-legatet
c/o Dansk Center for Erhvervspædagogik
Rosenørns Allé

Gladsaxe 7. juli 2010

Rapport for EUIL-aktiviteten "De baltiske tigres erhvervsuddannelser"

Hermed aflægges min rapport for EUIL aktiviteten *De baltiske tigres erhvervsuddannelser*

Rapporten omfatter dette dokument og diverse bilag i fem eksemplarer samt en USB-pind med samme rapport med diverse bilag

Endvidere regnskab og faktura for studierejsen, attesteret af TECs controller Tove Borgstrøm.

Min formidlingsplan er følgende

- artikler er sendt/sendes til "Erhvervsskolen", "Uddannelsesbladet" og "Vejlederen" .

De to sidste blade planlægger begge internationalt temanummer hvor artiklen forventes at indgå

Endvidere er nærværende rapport samt artikel sendt til UDU og REU

For at undgå dublering i rapporten henviser jeg for kolorit og kultur til de vedlagte artikler.

I forventning om at rapporten og regnskabet opfylder EUILs dokumentationskrav i forhold til rejsebevilling og formidlingsbevilling, håber jeg at de bevilgede 75 % af rejseudgiften sammen med formidlingsbevillingen kan udbetales, i henhold til vedlagte faktura

Jeg står til rådighed for supplerende oplysninger om rejsen, og formidler gerne råd til andre der måtte besøge disse to meget spændende men også kriseramte lande. Det er i mine øjne netop på grund af færre ressourcer end i Danmark at de kan være i stand til at inspirere dansk EUD-praksis

Med venlig hilsen

Benny Wielandt, TEC Gladsaxe

Bilag:

CD-Rom x 5 med Rapport og bilag 2-6

Regnskab og faktura

Rapport for EILL-aktiviteten ”De baltiske tigres erhvervsuddannelser”

Jeg har i maj 2010 besøgt Letland og Litauen, med henblik på at opnå kendskab til landenes erhvervsuddannelser til mulig inspiration der kunne overføres til danske forhold

Generelle forhold om de to lande indgår i rapportens bilag 4, artikel sendt til underviser-fagpresse

Jeg vil særligt fremhæve følgende punkter hvoraf flere er uddybet i bilagene

For begge lande

- 1) **Det enstrengede EUD-system** med 3 niveauer EGU>EUD>Dobbeltkompetence (se artikel)
- 2) **Den stærke diagnose-kultur** der i hele grundskolen gennem screening sikrer oprykning suppleret med inkluderende støtteundervisning . Man gør i grundskolen, som i andre tidligere socialistiske østlande, meget stor brug af lærer-assistenten, metodiske vejledere og skolepsykologer.
- 3) Omfattende **EUD-uddannelsesprogrammer for voksne ufaglærte** , som erstatning for de mange veluddannede borgere der er rejst ud i Europa
- 4) Alle EUD og EUX-programmer har **tæt samarbejde og partnerskaber** med fabrikanten og leverandører

For Letland

- 5) Uanset elevens mellemskole-profil (almen eller EUD) kan programmet suppleres med et etnisk mindretals-uddannelsesprogram , som rummer **undervisning i mindretals-modersmålet** men også emner der relaterer til **national** identitet og til mindretallets integration i det lettiske samfund.
- 6) Alle beskæftigede (og ledige) har i henhold til **Lov om Arbejde** pligt til at vedligeholde og udbygge deres kompetencer.
- 7) Alle undervisere på ungdomsuddannelserne aflægger **en pædagogisk prøve hver 5.år** på basis af obligatorisk pædagogisk kompetenceudvikling i nyeste didaktik og metodik
- 6) Mellemskolerne, inklusive erhvervsskolerne, er alle knyttet til relevante **nationale institutioner for videregående uddannelse (universiteter, professionshøjskoler etc)**

For Litauen

- 8) ”Elevens kurv”, et taxametersystem der **via cpr-nummer** følger eleven og også rummer beløb ud fra elevens særlige forudsætninger (udviklingsmæssige, personlige, funktionsnedsatte)
- 9) **Metodisk kontor** på hver erhvervsskole, hvor en uddannet fagperson har ansvar for skolens materialesamlinger, AV-udstyr, og for udarbejdelse af materialer (f. eks ppt-serier) til det pædagogiske personale. Disse fagpersoner samarbejder også med vidensdeling på landsplan via www. På metodisk kontor afvikles også intern efteruddannelse for faglærere
- 10) **Distancelæring (DL)** er et stort indsatsområde og er baseret på landets økonomiske geografiske og demografiske forhold. Distancelæring ses som et fremtidigt grundvilkår for alle borgere i lokale og globale samfund og ses ikke primært begrundet hverken i den studerendes eller nationens økonomiske formåen.

Navet i DL-hjulet er Det Virtuelle Universitet (LVU) under Kaunas Teknologiske Universitet . LVU skal fremme livslang læring , der skal gennemføres for borgere på alle uddannelsesniveauer. Dette giver mulighed en mere fleksibel tilrettelæggelse af læringsaktiviteter uden eller med færre restriktioner i tid og sted . DL-hjulet giver hjælper institutionerne til at nå de elever/studerende , der ikke var blevet studerende inden for markedet for traditionel undervisning .

Supply/demand

Som i andre østlande efter kommunismens fald og indtil landenes indtræden i EU har man været drevet af ministeriel/politisk ønsketænkning og af de studerendes egen efterspørgsel af uddannelse, uden klar sammenhæng med samfundets egentlige behov for uddannet arbejdskraft.

Man har haft tillid til at arbejdsmarkedet blev øget jo mere uddannelse og jo flere kvalifikationer arbejdsstyrken havde uanset arten af disse. Man har haft en fejlagtig opfattelse af sammenfald og sammenhæng mellem virksomhedsetablering og eksistensen af kvalificeret arbejdskraft. Nu er der i begge lande langt mere fokus på udbud og efterspørgsel af uddannelsespladser

Studierejsens enkelte mål med hovedindhold (kontaktpersoner står længere nede)

Søndag 9.maj

Kulturelle aktiviteter i Riga

Mandag 10. maj

8.00-19.00 Tur med (250 km hver vej) til havnebyen Liepaja og besøg på erhvervsskolerne

a) Rigas Tehniskas Universitates, Liepaja Fileales

b) Liepaja Turizma un Tekstila Skola

Liepaja var en vigtig flådebase i Sovjet-tiden, og 40 % af byens befolkning i dag er etnisk russisk. Liepaja er en vigtig terminal for eksport af russisk gas og olie, både pipelines og tankskibe

Tirsdag 11. Maj

8.30-10.30 besøg i Undervisningsministeriet, afdeling for erhvervsuddannelse

EUD-vice direktør Ilze Brante og senior specialist Sandra Bidzane

Videndeling om nationale EUD-programmer og om aktuelle udfordringer (EQF, EC-VET, e-læring)

11.00-16.00 kørsel til og besøg på Dobeles Tehniska Koledza, national magnetskole for Bygge & Anlæg. Møde med forstanderinde, viceforstander og faglærere .

Besøg på den meget store og stadig velfungerende Kolkhos (kollektive farm) *Nakotne*

Onsdag 12. maj

9.30-14.00

a) Besøg hos Festo Latvia, leverandør af undervisningsudstyr til mechatronics-uddannelsen

b) Besøg på Riga Tehniska Koledza/Riga Technical College, to forskellige adresser
kontaktpersoner Anda Kazusa, Miks Stenbergis, Lora Berkovica

sen eftermiddag: Med fly fra Riga til Vilnius

Torsdag 13. maj

8.00-17.00 Kaunas (100 km fra Vilnius)

a) Kaunas Labour Training Centre (AMU-center)

Forstander Mindaugas Suchotskis

Uddannelsesprogrammer for voksne ufaglærte der uddannes i stort omfang som erstatning for de faglærte der er rejst ud i europa

b) Uddannelsesafdelingen Kaunas Region Department for socialarbejde ,uddannelse og kultur
sekretariatschef Jolita Jablonskiene
samtale om regionale uddannelsesprogrammer, herunder ”Social Correction”-programmer (se artikel)

Fredag 14. Maj i Vilnius

a) 9.00-11.30 Jeruzales Labour Training Centre (AMU-center)

Forstander Mindaugas Cernius og viceforstander Jurgita Brazinskiene

Som for torsdag punkt a, dog er dette AMU-center også pilotskole for forsøg med voksen-EUD

b) 12.30-14.00 Labour Market Career Counselling Centre

Sekretariatschef Juné Sikorskiene og psykolog Nida Sauklyte

screening af ledige voksne i forhold til alle matchgrupper og til efterfølgende handlingsplaner

c) 15.00-17.30 Undervisningsministeriet, kontoret for Erhvervsuddannelse

chefspecialist Juozas Gaudiesius og chefspecialist Egle Zybartiené

Vidensdeling om nationale EUD-programmer og om aktuelle udfordringer (se bilag x)

Lørdag 15.maj

8.00-12.00 Kulturel formiddag i den gamle by (Vilna Sanmiestes) med besøg i Korala-synagogen, den lille ghetto, markedshallen , og fristaden Uzipio

Herefter med tog til lufthavnen og fly til Kastrup med ankomst 15.00

Fra mig til mine værter, udover mindre gaver:

- UVMs engelsksprogede pjecer om Dansk EUD (version 2008), og Dansk strategi for livslang læring.
- Endvidere gennemgik jeg IUs pptserie om det danske uddannelsessystem og en ppt om flexicurity fra UVMs Kontor for Livslang Læring , og uddybede begge områder overfor værterne.

Alle værter udtrykte stor beundring for dansk uddannelsespolitik og arbejdsmarkedspolitik.

Mange af mine værter har været på studiebesøg i Danmark, og mange elementer i de to landes systemer bygger på dansk inspiration, ikke mindst indenfor AMU-systemet. Litauen vil i efteråret etablere udviklingsprojekt og pilotforsøg om EUD-vekseluddannelse og søger hertil partnere i Danmark og Tyskland

Mange af mine kontakter ønsker at etablere andre former for samarbejde af forskellig art.

Flere værter planlægger at besøge Danmark i de kommende år for inspiration til egen politikudvikling, ikke mindst på områderne rummelighed, national vejledningspolitik og etablering af behovsstyret udbud af EUD og AMU m.m. i forhold til livslang læring

Afsluttende takker jeg EIIL-fondsbestyrelsen for støtten til at gennemføre denne aktivitet

Benny Wielandt
Vejleder og faglærer
TEC Gladsaxe

Bilag 1 kontaktpersoner, i kronologisk orden

Kontaktpersoner Letland

Liepaja Branch of Riga Technical University

Gunta Birzniece, guntabirzniece@inbox.lt

Agris Ruperts, ruperts@lmztk.lv

Undervisningsministeriet

Sandra Bidzane, sandra.bidzane@visc.gov.lv

Ilze Brante, ilze.brante@visc.gov.lv

Festo SIA Didactic

Valters Asars, valters.asars@festo.com

Riga Technical College

Anda Kazusa, anda.kazusa@rtk.lv

Lor Berkovica, lora.berkovica@rtk.lv

Miks Stenbergis, miks.steinbergs@rkt.lv

Kontaktpersoner Litauen

Labour Training Centre, Kaunas

Forstander Mindaugas Suchotskis, mindaugas@pmc.lt

Department of Social Care , Education and Youth Work, Kaunas Region

Kontorchef Jolita Jablonskiene, jolita.jablonskiene@kaunas.aps.lt

Labour Market Training Centre, Jeruzales, Vilnius

Forstander Mindaugas Cernius, mcernius@vjdrmc.lt

Jurgit Brazinskiene, jbrazinskiene@vjdrmc.lt

Labour Market Counselling Office

Senior psykolog Joné Sikorskiene, jsikorskiene@vilnius.ldrm.lt

Senior psykolog Nida Sauklyte, nidasa@gmail.com

Undervisningsministeriet, kontoret for Erhvervsuddannelse

EUD Seniorrådgiver Eglé Zybartiene, egle.zybartiene@smm.lt

EUD Seniorrådgiver Juozas Gaudesius, juozas.gaudesius@smm.lt

Følgende vedlagt i papir samt på hukommelseskort

Bilag 2 Letland Uddannelse

Bilag 3 Litauen Uddannelse ppt

Bilag 4 Litauen Sociale korrektionscentre ppt

Bilag 5 Artikel : Fra pindsvin til baltiske tigre

Bilag 6 Billeder fra Letland og Litauen